

1. Esimesed Eesti raamatukogupäevad kandsid nimetust „Soome – ugri rahvaste kultuur”. 2011. aasta raamatukogupäevade nimetus on „Kohtume raamatukogus”.

Mitmendad raamatukogupäevad need on?

2. 1919. aastal ilmus novellikogumik „Sookaelad”, autoriks Mart Karus. **Milline eesti kirjanik** peitus selle varjunime taga?

3. Neid 2 Eesti Draamateatri näitlejat ühendab arv 50. Aastal 1961 alustas neist üks oma eluteed, teine aga näitlejateed. Ligi 30 aastat on nad olnud kolleegid, saanud erinevaid preemiaid. Koos on nad mänginud vaid 4- lavastuses (Shaffer Leekrüübe; Lindgren Rasmus, Pontus ja Lontu; Kivastik Savonarola tuleriit ja Turgenev Kuu aega maal) Kumbki pole mänginud klassikalisi kangelaskujusid, vaid meeldejäävaid koomilisi, traagilisi ja „halle”karaktereid, sealhulgas kirjanikke (noorem -Friedebert Tuglas), kunstnikke (vanem -Michelangelo/ noorem- Nikolai Triik) ja muusikuid (vanem -Gustav Ernesaks). Vanem neist on lavastanud vaid Adsoni „Iluduskuninganna”, noorem olnud lavastaja assistendiks 3 muusikalis ning lavastanud VAT teatris ja tõlkinud näidendeid saksa keelest. **Kes on need 2 näitlejat?**

4. 1697. aastal ilmus esimene teadaolev eestikeelne seaduseväljaanne. **Millist valdkonda** ta reguleeris?

5. **Miks** öeldakse : „vaene nagu kirikurott“?

6. Millisest materjalist oli valmistatud esimene grammofoninõel?

7. Mis on „20 pärast 4 asend“?

8. Miks on punane vaip (the red carpet) just punane?

9. Sumerid nimetasid seda *kaš* ja kiilkirjamärk tema kohta oli olemas juba 3. a.t. e. Kr.

Hilisem, akkadikeelne nimetus oli *šikaru*. Sumerite jaoks oli ta suuteline tegema barbarist tsiviliseeritud inimese. Vastavale jumalannale Ninkasile pühendati hüme, laule. Mõeldud oli ta kasutamiseks nii meelelahutuseks ja pidustuste tähistamiseks. Kui tänapäeval on ta muutunud tarbekaubaks, siis sumerlaste üks loomismüüte näitab teda kui jumalate poolt erinevate inimeste loomise inspiratsiooniallikat. Muutunud pole aga selle loomise algmaterjal. Mis?

10. Miks asetavad kelnerid veini valamisel vasaku käe selja taha?

11. II Maailmasõjas teenis Saksamaa poolel Relva- SS- i eliitvägedes palju erinevate rahvaste esindajaid. 1944.aasta juulis moodustati Berliinis peastaabi juures III osakond tegelemaks idamaade vabatahtlikest moodustatud relvaüksustega: Valgevenes asuti moodustama Kaukaasia rügementi ning Ungaris samal ajal veel üht "idamaist" formeeringut. Selle etteotsa määrati endine Austria- Ungari ohvitser standartenführer Wilhelm Hintersatz, kes võttis endale islami nime Harun al- Rašid bek. **Millise 2 islamiusulise rahva esindajatest moodustati esialgu see väeüksus?** (Hiljem lisandus ka teisi islamiusulisi rahvusi)

Ostfärkischer Waffen Verband der //

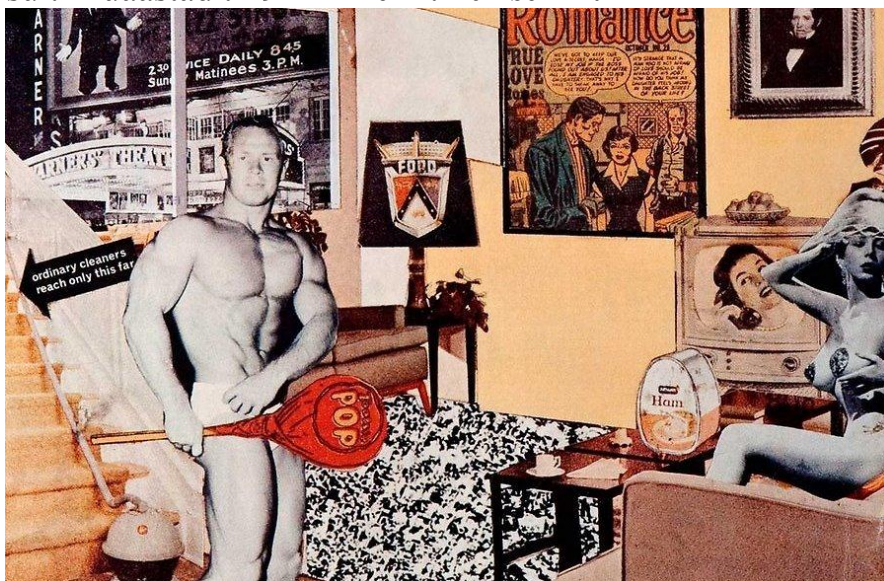

12. Elvis Presley lasi Saksamaal sõdurina teenides oma valge BMW 507 punaseks värvida. **Miks?**

13. Egiptuse rahva võitlust president Mubarak ja tema toetajate vastu juhtis Kefaya – liikumine. **Mida tähendaks Kefaya eesti keeles?**

14. **Mida tegi** Winston Churchill 30.11.1874 ühe tantsupeo ajal Blenheim'i Palees naiste garderoobis?

15. 2010. aasta talvel ütles see harva intervjuusid andev kunstnik: "Minu 1992. aasta Tate'i näitust vihkasid peaaegu kõik kriitikud. Jõulude ajal oli ajalehes selline asi: mis on aasta halvim näitus? Ma võitsin! Ma arvan, et inimesed on nüüd hakanud aduma, et olen aja jooksul tegelikult teinud üsna tõsiseid asju, 50 või 60 aasta jooksul. Eluaastad : 1922 – 2011. **Kunstnik?**

"Mis teeb tänapäeva kodud nii eriliseks, nii meeldivaks?" Kollaaž, 1956.
(repro All Over Press Baltic)

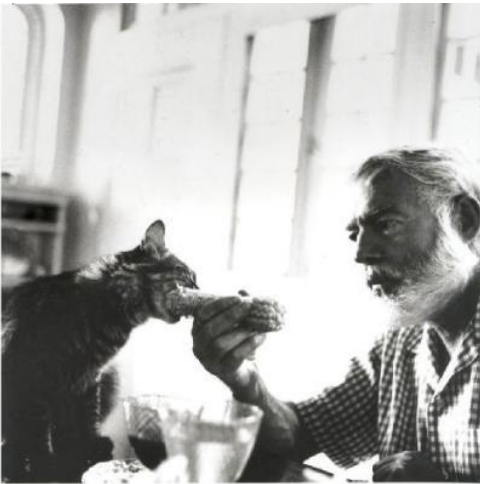
16. **Millest** toituvad täiskasvanud vapsikud?

17. **Milline** inimese **kehavedelik** liigub kõige kiiremini?

18. Kuni veel 60 aastat tagasi võis apteekidest leida **akvaariume**. **Miks?**

19. Kes või mis on jänesvaabik?

20. "Üks kass viib teiseni." ütles kunagi Ernest Hemingway . Tema lemmikloomaks oli Snowball, tuttava laevakapteni kingitus. Peale Hemingway surma jäid selle kassi järeltulijad tema Key Westi majja elama. 2007.aastal ähvardas neid ligi 50 loomakest koduta jäämine, kuid kuuldavasti elavad karvakasukais Sophie Loren, Audry Hepburn, Harry Truman, Pablo Picasso, Charlie Chaplin (parempoolsel pildil) ja teised seal praegugi. Neil, nn. *Hemingway kassidel* e. laevakassidel on üks **füüsiline omapära**. **Milline?**

21. Eesti parima õpilasfirma tiitli 2011. aastal pälvis õpilasfirma SOCKme Tallinna 21.Koolist. Euroopa õpilasfirmade võistlusel Norras jõudis ta 34 riigi õpilasfirmade konkurentsivõidule parema hulka. **Mida õpilasfirma toodab?**

22. **Millist ühist nime** kannavad:

- A. Strindbergi näidend "Hades e....."
- Poveglia saar Itaalias
- A. Böcklini maal (1883, pildil)

- S. Rahmaninovi sümfooniline poem
- R. Zelazny romaan

23. See riik on pindalalt veidi suurem Eestist, elanikke on 3,5 korda rohkem, ÜRO liige 1945.a. Linnades elab 64% rahvastikust, suurim linn on pealinn, teistest - 2. kohal on San Fransisco, 4. kohal Liberia, 9. kohal Curridabat. Selle riigi toodangut leiame ka oma polettidelt. **Mis riik?**

24. Enne esinemist süütasid vanasti Jaapani Geishad viiruki. **Miks?**

25. **Mis aasta?**

- esimesi häppeninge Eestis - Matti Milius suples Tartu Riikliku Ülikooli raamatukogu purskkaevus
- Pravda avaldas USA koolitüdruku kirja Juri Andropovile
- Lech Walesa sai Nobeli rahupreemia
- LAV-s registreeriti esimene ametlik mustanahalise ja valge abielu
- sündisid Amy Winehouse, Carolina Klüft, Justyna Kowalczyk, Bruno Senna, Mila Kunis, Anti Saarepuu, Liisi Koikson, Taavi Peetre, Katrin Siska
- surid Luis Bunuel, Joan Miro, Georg- Peeter Meri, Ida Urbel, Egon Rannet

26. See aadlidaamist pühak elas aastail 1098- 1179. Teda tunti ravitseja ja heliloojana. Tema pühakuks kuulutamise protsess vindus sajandeid, õnneks on ta siiski keele- ja loodusteadlaste kaitsepühak, kelle mälestuspäev on 17. september. **Kes** oli see 12. sajandi märkimisväärsmaid naisi?

27. See linn – „aken Aiasse” -sai 1723. aastal nime Peeter I teise naise järgi. Esialgne puukindlus muutus aja jooksul pururikkaks kaupmeeste ja töösturite linnaks ning keiserliku rahapaja asukohaks. Linna lähistel kaevandati juba paarsada aastat tagasi enim rauamaaki maailmas, samuti vääriskive ja kulda. Enne revolutsiooni andis see linn 90 % kogu maailma platinast. Mis **tuntud linn** see on?

28. Imepõdra muistendi järgi sattusid kaks vürstipoega imepõtra jahtides Maiotise soodesse ning röövisid sealt endale naisteks bulgaari vürsti Belari ja alaani vürsti Dula tütreid. Ühe venna nimi oli Hunor. **Kuidas** oli teise, rahvusele nime andnud **venna nimi**?

29. Tal on halvaendeline maine, kuid ta võib olla ka augur. Noa saatis ta luurele, kuid tagas ta ei tulnud. Skandinaavias peetakse teda mõrvatu vaimuks ning Hiinas võtvat Päikese hing tema kuju. **Kes** on see tegelane?

30. Küsimus lühike ja lihtne – kes laulab? Ansambli eest saab ühe punkti!

31. See on kare pehmeks tambitud puukoorest valmistatud riie, mida valmistatakse Vaikse ookeani saartel. Parimat sellist riidet valmistatakse paber- mooruspuu koorest! Selle riide nimi langeb kokku ühe Eesti linna nimega! **Mis nime** kannab see sageli geomeetriliste kujunditega kaunistatud kangas?

32. **Millise riigi** territooriumina ja millisesse merre sirutub Sambia poolsaar?

33. Paljud antiikaegsed nimed on vahetanud asukohta. Albaania leidmine kaardilt pole probleem! **Millise** tänapäevase **riigi** territooriumil asus aga antiikaegne Albania?

34. Selles riigis on kummaliste nimedega haldusüksusi: Oro, Ida-Sepik, Uus-Iirimaa, Lääne- Uus- Britannia ja Ida- Uus- Britannia. Loetelu pole küll täielik, kuid riigi nime tahaks ikka teada! **Mis riik?**

35. Viimasel ajal on Kreeka väga kuum teema, seega küsime ka ühe selle maaga veidi seotud tegelase nime. Tema isa oli küprose kreeklane ja ema rootslanna. Ta sündis 21.07.1948 ja tema nimeks sai **Steven Demetre Georgiou**. Alates 1978 on tema nimi hoopis **Yusuf Islam** ja tegu on tõsimeelse moslemiga. Ta on kinkinud maailmale arvukalt suurepäraseid laule -"Wild World", "Morning Has Broken", "First Cut Is The Deepest", „Father & Son“... loetelu on väga pikk. Millise nime järgi me teda tegelikult tunneme ehk siis küsime tema lavanime?

36. **Millise** tööriista ja **milliste** detailide väärkasutamine võib tarvitajal põhjustada STIGMADE tekkimise?

37. Selle hõbevalge metalli soolad on enamasti roosad või sinised (kristallhüdraatidena). Nimetuse on metall saanud Saksamaal kaevuritelt, kes juba keskajal süüdistasid tervisehäda ja hallutsinatsioonides kurja mäevaimu. Suurem osa metallist kulub legeritud terase tootmiseks ja sinise emailkate tootmiseks. **Mis metall?**

38. Pottsepa töövahendite hulka kuulub LUPARD. Seda vajatakse edaspidiseks korstnapühkijate töö lihtsustamiseks! **Mida kujutab** endast LUPARD?

39. Enamasti liiguvad kallimad kaubad lõunast põhja poole. Erandiks olid sajandeid vaid karusnahad ja üks kemikaal, mis liikusid vastassuunas. Selle kemikaali nomenklatuurne nimetus on ammooniumvesinikkarbonaat ja sama kasutusala tahkete ainete hulgas on ta ainuke, mis laguneb tahket jääki jätmata. **Kuidas nimetatakse** seda ainet rahvapäraselt? Olgu lisatud, et nimetus viitab lähteainele!

40. Jõululaulud... Kaugel need jõuludki nüüd jälle! **Kes laulab** sedakorda "Santa Baby"t?

41. Lisa 20 grammile *wakame*le 3 klaasi *dashi*t ning 250 grammi *tofu*t ja paar supilusikatäit toidule nime andvat komponenti. **Mis toit** see on?

42. Tsenter asub 5 jala ja 8 tolli kõrgusel ning distantiks on 7 jalga ja 9¼ tolli. **Millist** üsna populaarset **spordiala** tuleks niisuguste mõõtudega harrastada?

43, **Keda või mida** kardavad aranfoobia (ka arahnofobia) all kannatavad inimesed?

44. **Mille sordid** on Burley, Latakia, Perique, Maryland; Virginia, ... ?

45. Kuulete laulmas õde-venda, meie küsime nende perekonnanime. "Yesterday Once More" on nende edukaim lugu ning loo autor Richard... on kunagi ka väitnud, et see on omakirjutatud lauludest tema enda lemmik. **Kes on need õde-venda?** Vihjeks niipalju, et täna me seda suurepärasest duetti enam kuulata ei saa...

46. Ristisõdade ajal lootsid Pühal Maal askeldavad sõjamehed kindlat abi müütiliselt preesterkuningalt, kelle riiki arvati asuvat Etioopias või Indias. Valitseja olevat tõeline kristlane ja kõigi moslemite lepitamatu vaenlane. Eriti tugevnes usk temasse 1165. aasta paiku, kui levis kulutulena tema kiri Bütsantsi keisrile Manuelile. Paraku oli see ladina keelne kiri ühe naljamehest munga kätetöö. Hiljem kujutati isegi Batu-khaani selle müütilise kuningana ning paljudel maadeuurijatel (s.h. Batrolomeo Diaz) oli kindel plaan see maa lõpuks leida. **Kes** oli see müütiline preesterkuningas, kelle käes arvati olevat ka Püha Graal?

47. Juudi usu kohaselt kehtib TETRAGRAMMATONI puhul kindel ja vääramatu tabu. Mida teha ei tohi? Ehk siis, **mis on** tetragrammaton?

48. Rudolf Tobiase ja mitmete teistegi heliloojate tähelepanu on pälvinud Joonas ehk Joonas, kes proovis kõvale hiilida jumalikust lähetusest. Karistuseks kolm päeva Klaabuna tigeada kala kõhus olnud, tuli tal siiski kuuletuda ja minna sihtkohta Jumala tahet edastama! **Kuhu** siis Joonas lähetati?

49. Amin Maaloufi menuromaani algus:” Mina, Hasan, kaalumeistri Muhammadi poeg, olen ka Giovanni Leone de Medici. Mind on ümber lõiganud habemeajaja nuga ja ristitud paavsti käsi. Praegu kutsutakse mind lisanimega ..., ..., kuid ma pole pärit ei Aafrikast, Euroopast ega Araabiast. Mind kutsutakse ka granaadalaseks, feslaseks ja zayyatiks, kuid ma ei ole pärit üheltki maalt, ühestki linnast ega ühestki hõimust.” Järgneb ligi 350 lehekülge head teksti! **Mis on romaani pealkiri?**

50. Kui moslemitest muusikas juba juttu tegime, oleks patt juute mitte mainida. Seega küsime, kes on see vanahärra, **kes laulab?** Kõik animafilmi sõbrad peaks selle loo une pealt ära tundma - tegu "Shrek"-ist tuttava looga "Hallelujah".

VASTUSED

- 1.21
2. Albert Kivikas
3. Tõnu Aav ja Raimo Pass
4. Sõjavägi – eestlaste jaoks mõeldud Rootsi sõjaväe distsiplinaarseadustik”Meye Koige armolisemba Kunninga Soddasädusest” (a: Eesti raamatu kronoloogia)
5. Kirikus puudub sahv
6. Seaharjased
7. Söömine on lõpetatud
8. Punane värv näitas rikkust – see oli varemalt kõige kallim värv
9. Õlu
10. Veiniorjadel Vanas Roomas oli käsi seotud selja taha, et nad ei saaks veini mürgitada.
11. Tatarlased ja turkmeenid (õige ka uiguurid)
12. Et naiste huulepulgajäljed välja ei paistaks
13. Aitab küll!
14. Südis
15. Richard Hamilton
16. Nektarist ja taimemahlast
17. Ninalima –kuni 160 km/h
18. Raseduse testimiseks. (Akvaariumis elasid kannuskonnad, kellesse süstiti oletatava raseda naise uriini ning kui järgneva kahe päeva jooksul konn kudema hakkas, oli naine rase)
19. Seen (torikulised)
20. Kuuevarbalised (nim. ka polüdaktilised e. paljuvarbalised)
21. Mobiilisokke = 2p., mobiilikotte = 1p.
22. Surnute saar
23. Costa Rica (kohvioad ja banaanid on meil tavakaup)
24. Viirukiküünal asendas kella (geišad said nn. tunnitasu)
25. 1983.
26. Püha Hildegard (Hildegard Bingenist)
27. Jekaterinburg
28. Magyar , ungarlased e. madjarid
29. Kaaren, ronk
30. Aivar Mäe, ans.Vitamiin („Ainult meile kuulub kogu õhtu“)
31. Tapa
32. Venemaa, Läänemerre (Kaliningradi oblast)
33. Aserbaidžaan
34. Paapua Uus-Ginea
35. Cat Stevens („Morning Has Broken“)

36. Haamer ja naelad (stigmad on Kristuse naelaaugud!)
37. Koobalt
38. Märg kalts lõõride ja korstna sisepinna silumiseks
39. Põdrasarvesool (ammooniumkarbonaat ehk süsihapuammoonium)
40. Madonna („Santa Baby“)
41. Miso supp
42. Nooleviskemäng
43. Ämblikke
44. Tubakas
45. Karen ja Richard Carpenter ehk The Carpenters, („Yesterday Once More“)
46. Presbüter e. Preesterkuningas Johannes
47. Ei tohi välja öelda Jehoova nime; JHVH (Jahve)
48. Niinive
49. Leo Africanus
50. Leonard Cohen, („Hallelujah“)